17 қараша 2025 жыл

2025 жылғы Теңіз әсері – келіссөздер бастауы

Кіріспе

Өткен жылы (2024) Біз Қазақстанның ең ірі мұнай компаниясы болып табылатын Теңізшевройл [ТШО] компаниясына және шикі мұнай мен елдің қорларын өндірудің едәуір үлесін білдіретін барлық мұнай өндіру саласының негізгі бөлігіне кешенді талдау жүргіздік. Енді 2024 қаржы жылы үшін қаржылық есептілік қолжетімді болғандықтан, ТШО шолуын жаңарту уақыты келді.

Біздің соңғы шолуымыздан бері маңызды оқиғалар болды, олардың ішіндегі ең көрнектісі компанияның мұнай өндірісін едәуір арттырған Болашақ кеңейту жобасының аяқталуы болды. Осы өндірістің ұлғаюымен Қазақстан экономикасында ТШО - ның болуы одан әрі кеңеюге дайын. Алайда, ТШО екі тарап үшін де үлкен актив болып табылады. Шевронның соңғы тоқсандық кірістер туралы есебі ТШО компанияның органикалық өсуінің негізгі драйвері болып қала беретінін көрсетті, бұл ретте өндіру ПБР жобалық қуатында жүргізіледі және елеулі ақша ағындарын генерациялауды қамтамасыз етеді. Жобада қазір интеграцияланған басқару жүйелері бар қайта өңдеу қондырғыларының үш буыны жұмыс істейді және басшылық болашақта қуатты оңтайландыру әлеуетін көрсетті, дегенмен ресми болжамдар берілмеген.

Шеврон мен Қазақстан арасындағы концессияны ұзартуға қатысты келіссөздер (оның мерзімі 2033 жылы аяқталады) орталық тақырып болып қала береді және белгісіздіктің айтарлықтай деңгейін тудырады. Талқылаулар жоғары деңгейде жүргізіліп жатқанымен, Chevron бас директоры 2025 жылы Қазақстан Президентімен бірнеше рет кездескенімен, екі тарап та активтің ел үшін де, ТШО акционерлері үшін де стратегиялық маңыздылығын ескере отырып, бұл күрделі және ұзақ процесс болатынын мойындайды. Сонымен қатар, ЛУКОЙЛ АҚШ-тың санкцияларына байланысты өзінің халықаралық активтерін сату туралы соңғы мәлімдемесі концессияны жалғастыру мәселесіне белгісіздік қосады. Ресейлік мұнай алыбы ТШО-да үлеске ие және оның жобадан шығуы консорциумның меншік құрылымын өзгертіп, кез-келген жаңа келісімнің шарттарына әсер етуі мүмкін.

ТШО - қысқаша шолу

Теңізшевройл - 1993 жылы Қазақстанның Каспий маңы ойпатының оңтүстік бөлігінде орналасқан әлемдегі ең ірі және ең терең теңіз мұнай-газ кен орнын игеру мен пайдалануды басқару үшін құрылған бірлескен кәсіпорын. Бұл кәсіпорын Chevron (50% үлес), ExxonMobil (25%), ҚазМұнайГаз (20%) және ЛУКОЙЛ (5%) компаниялары арасындағы ынтымақтастықтың нәтижесі болып табылады.

Бірлескен кәсіпорын ретінде құрылғаннан бері компания 1993-2024 жылдар аралығында 589 миллион тонна мұнай өндірді, бұл сол кезеңдегі елдегі жалпы мұнай өндірісінің 29% құрайды. ТШО өзінің өндірістік қуатын кеңейтуге белсенді инвестиция салғандықтан, оның Қазақстан экономикасы үшін маңызы алдағы онжылдықта өте жоғары болып қалуы мүмкін. Осы күш-жігердің нәтижесінде ТШО Қазақстанның мұнай саласында өзінің үстемдігін нығайтуға дайын және оның елдегі мұнай өндірудің жалпы көлеміндегі үлесі Теңіз кен орнына ағымдағы концессия аяқталатын 2033 жылға қарай 40% - ға дейін өседі деп күтілуде.

	Болжам (ағымдағы концессия 2033 жылы аяқталады)		
Сипаттама	**2025, млн тонна**	**2033, млн тонна**	**2035, млн тонна**
ТШО өндіру	37,7	40,0	33,9
Қазақстан Республикасының өндіруі	98,4	99,3	94,2
ТШО үлесі	**38%**	**40%**	**36%**

Дереккөз: Energy Insights & Analytics компаниясының Exia Аналитикалық платформасы

ТШО-ның Қазақстан үшін маңыздылығын асыра бағалау қиын. Жоба Каспий Құбыр Консорциумы [ККК] сияқты негізгі инфрақұрылымдық объектілерді құруға ықпал етті және болашақта мұнай-газ химиясы жобалары сияқты бастамаларды қоса алғанда, Қазақстан экономикасын дамыту үшін негіз қызметін жалғастырады[1] .

ТШО-ның 2024 қаржы жылындағы қаржылық есептілігіне сәйкес, мұнай негізгі табыс көзі болып табылады, оны іске асыру жалпы кірістің 94% -. құрады. Компанияның 2024 жылғы кірісі елдің ЖІӨ-нің шамамен 6,5% құрады. ТШО мұнайы жоғарыда аталған ККК жүйесі арқылы экспортталады, онда өткізу қабілетін арттыру және өндірістің болашақ өсуін қамтамасыз ету үшін кедергілерді жою бойынша бірнеше жоба іске асырылды.

[1] Energy Insights & Analytics "Nocs (Re)diversification – Petrochemistry In Focus" мақаласында мұнай-газ-химия өнімдерін өндіру есебінен шикі мұнайдың қосылған құн тізбегін ұзартудың әлемдік трендтері туралы

3. Шикі мұнайды және басқа да өнімдерді сатудан түскен кірістер

	2024 ж. (мың АҚШ доллары)	2023 ж. (мың АҚШ доллары)	2022 ж. (мың АҚШ доллары)
Шикі мұнайды сату:			
Құбыр арқылы	17,810,199	18,658,382	22,473,725
Теміржол арқылы	-	-	3,176
Барлығы шикі мұнайды сатудан түскен кіріс	**17,810,199**	**18,658,382**	**22,476,901**
Басқа өнімдер:			
Табиғи газ	473,464	16,003	317,120
СНГ (сұйытылған көмірсутек газы)	408,772	410,389	542,492
Күкірт	171,707	203,519	458,302
Барлығы басқа өнімдерді сатудан түскен кіріс	**1,053,943**	**629,911**	**1,317,914**
Барлығы шикі мұнай мен басқа өнімдерді сатудан түскен кіріс	**18,864,142**	**19,288,293**	**23,794,815**

Дереккөз: ТШО-ның 2024 қаржы жылындағы аудиттелген қаржылық есептілігі

Компанияның сайтындағы ақпаратқа сәйкес, 1993 жылдан бастап Қазақстанның пайдасына төленетін жиынтық төлемдер 2025 жылдың басынан бері 206,3 миллиард АҚШ долларын және 5 миллиард АҚШ долларын құрады. Компанияның ескертпесінде бұл сома қазақстандық қызметкерлердің жалақысын, қазақстандық тауарлар мен қызметтерді сатып алуды, мемлекеттік компанияларға төленген тарифтер мен алымдарды, қазақстандық акционерге пайданы бөлуді, сондай-ақ мемлекетке төленген салықтар мен роялтиді қамтитыны көрсетілген. Төменде біз ТШО-ға салық салуды толығырақ қарастырамыз.

PBD - Chevron үшін негізгі органикалық өсу драйвері

2025 жылдың басында ТШО Теңіз кен орнын дамытудың миллиардтаған долларлық жобасының шарықтау шегін белгілей отырып, ПБР толық іске қосылуымен маңызды кезеңге жетті. ПБР, Сағалық қысымды басқару жобасымен бірге [пуд] шамамен 46,7 миллиард АҚШ долларын құрайтын жалпы инвестицияны білдіреді және ТШО-ның өндірістік қуатын едәуір кеңейту мақсатына сәтті қол жеткізді.

2025 жылдың үшінші тоқсанының қорытындысы бойынша нәтижелер күткеннен асып түсті. 2025 жылдың қазан айының соңында Chevron үшінші тоқсанының нәтижелері бойынша конференц-қоңырау кезінде басшылық ТШО-ның айрықша көрсеткіштерін атап өтті, бұл ретте актив қазір жобалық қуаттылықта жұмыс істейді және өндірудің рекордтық деңгейін қамтамасыз етеді. Chevron компаниясының бас директоры Майк Уирт [Майк Вирт] тек 4-ке баса назар аударды тегіс ПБР іске қосу процесі, жаңа технологиялық желілер тарихи тұрғыдан осындай ауқымды нысандарды Мазалайтын сенімділік мәселелерінен аулақ болғанын атап өтті. Операциялық көрсеткіштер өте сенімді болды, Ішкі күткеннен асып түсті.

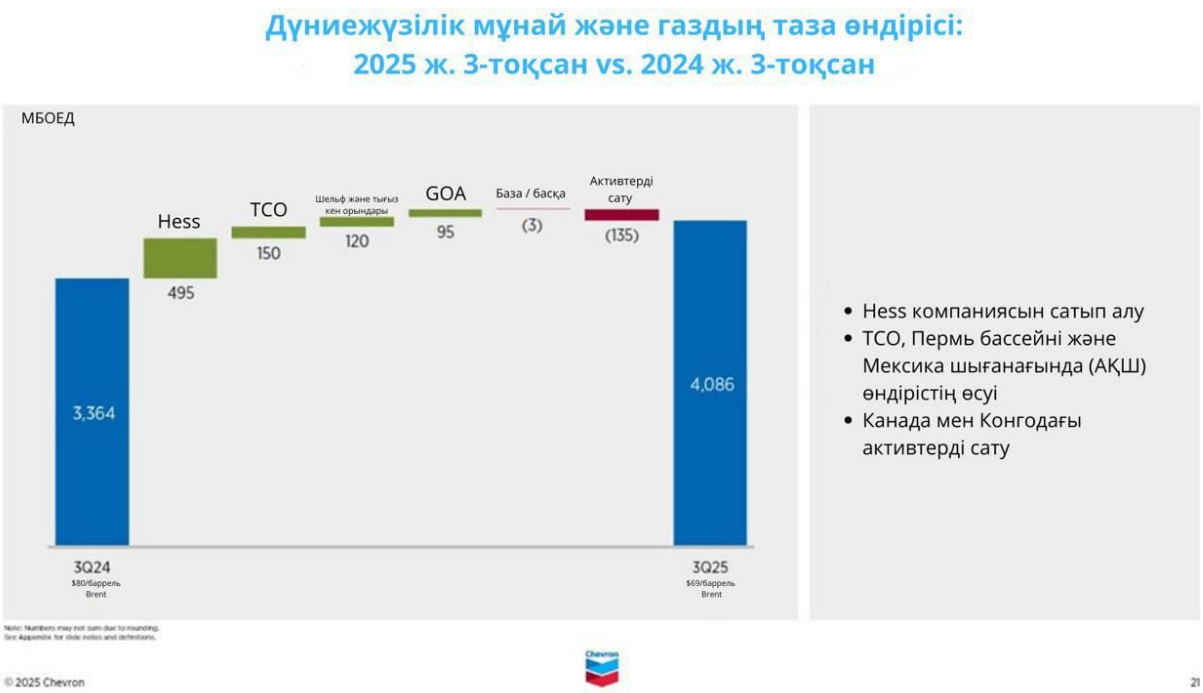

Дереккөз: 2025 жылдың 3 тоқсанының қорытындысы бойынша инвесторларға арналған Chevron презентациясы

ПБР-дің жетістігі ТШО-ны Chevron компаниясының шоғырландырылған мұнай өндіру бойынша органикалық өсуінің негізгі драйверіне айналдырды, тек Hess Corporation компаниясын сатып алудың әсерінен кейін. 2025 жылдың үшінші тоқсанында ТШО-ның сұйық көмірсутегі өндірісі тоқсаннан тоқсанға дейін 5%-ға өсті, бұл Chevron рекордтық әлемдік өндірісіне күніне 4 миллион баррельден астам мұнай эквивалентіне айтарлықтай үлес қосты. Бұрын ТШО-ның Бас директоры болған Chevron қаржы директоры Имер Боннер [Eimear Bonner] аффилиирленген компаниялардың дивидендтерінің мөлшерін ерекше атап өтті, олар тоқсанына шамамен 700 миллион АҚШ долларын құрады, ең алдымен ТШО-ның осы жылдың басында ПБР іске қосылғаннан бергі көрнекті операциялық нәтижелеріне. Жобада қазір интеграцияланған басқару жүйелері бар қайта өңдеу қондырғыларының үш буыны жұмыс істейді: кешенді технологиялық желілердің бастапқы аймағы, алдыңғы онжылдықтағы екінші буын қондырғысы және ПБР шеңберінде жақында пайдалануға берілген үшінші буын нысандары. Chevron барлық үш жүйеде материалдық ағындарды оңтайландыру үшін озық ақпараттық технологиялар мен автоматтандыруды пайдаланады, бұл операторларға қондырғылардың өнімділігін бұрынғыдан да икемділікпен арттыруға мүмкіндік береді.

ТШО және Үкіметтің үлесі

Жоғарыда айтылғандай, компания ТШО құрылған сәттен бастап Қазақстан үшін тікелей қаржылық пайда 200 миллиард АҚШ долларынан асты деп мәлімдейді. Сома өте үлкен, дегенмен, контекст қосқанда және болашаққа арналған әртүрлі

сценарийлерді модельдеу арқылы одан әрі талдау жасағанда кез келген Сан құнды болады.

Болжамды модельдеуді бастамас бұрын, ТШО салық режимінің кейбір негізгі мәліметтерін қысқаша қарастырайық. ТШО үшін фискалдық режим роялтидің екі түрін және 30% мөлшерінде корпоративтік табыс салығын [КТС] қамтиды. ТШО-ның 2022 жылғы аудиттелген қаржылық есептілігіне ескертулерге сәйкес базалық және қосымша роялти бар.

Базалық роялти мөлшері өткізу және тасымалдау жөніндегі шығыстарды, ұңғымалармен байланысты емес барлық пайдалану шығыстарын және 5 жыл бойы амортизацияның сызықтық әдісі негізінде есептелген ұңғымалық емес объектілердің тозуы мен амортизациясы жөніндегі шығыстарды шегергендегі шикі мұнай мен өзге де өнімді өткізуден түсетін кірістер ретінде айқындалатын доллар баламасының 25% мөлшерлемесі бойынша есептелді.

Қосымша роялти мөлшері Серіктестік келісімінде анықталғандай таза ақшалай позицияның 15% мөлшерлемесі бойынша есептелді. Серіктестік туралы келісімнің шарттарына сәйкес серіктестік туралы келісімде айқындалғандай таза ҚҚС және серіктестік туралы келісімдерде көрсетілген сомадан жоғары басқа да салықтар, баждар, алымдар мен мемлекеттік ұстап қалулар төлеуге берілетін роялти есебіне есептеледі және табыс салығы мен басқа да салықтар, баждар, алымдар, мемлекеттік ұстап қалулар есебіне жатқызылуы мүмкін қажет болған жағдайда Қазақстан Республикасына тиесілі.

Қазақстан мен ТШО арасындағы қатынастарды реттейтін фискалдық режим Қазақстан Республикасының және жобаға қатысатын халықаралық инвесторлардың мүдделерін теңестіру үшін әзірленген. Барлық төлемдерді өндіріс пен экспорттан түсетін табысқа байланыстыра отырып, бұл режим елге кен орнының табысынан пайда әкеледі, сонымен бірге одан әрі инвестициялауға және өндірісті ұлғайтуға ынталандырады. КТС екі тараптың да жобаның пайдасын бөлісуін қамтамасыз ете отырып, Үкімет пен инвесторлардың мүдделерін одан әрі келіседі.

Тарихи тенденцияларды зерттеу контекстті жақсы түсіну үшін де маңызды. Сондықтан Қазақстанның ТШО-дан соңғы он жылдағы ақшалай түсімдер үрдісін қарастырайық. Мұнда келесі екі көрсеткіш пайдалы: салық жүктемесі және Үкіметтің үлесі. Салық жүктемесі төлемдер мен салықтардың түсімге бөлінген сомасы ретінде есептеледі, ал үкіметтің үлесі-бұл роялти мен салықтардың бөлінуге дейінгі ақша ағынына бөлінген сомасы [Кіріс - операциялық шығындар-күрделі шығындар].

Төмендегі диаграмма жалпы төлемдер мен салықтардың шикі мұнай бағасына жоғары сезімталдығын көрсетеді, ең жоғары деңгей 2022 жылы тіркелген. 2015 және 2021 жылдар арасындағы кезең шикі мұнайдың орташа бағасының әлдеқайда төмен болуымен сипатталды, нәтижесінде төлемдер мен салықтар айтарлықтай төмендеді. Үкіметтің үлесі 2015-2020 жылдар аралығында экспоненциалды түрде өсті, бұл шикі мұнай бағасының төмендеуінен туындаған бөлінуге ақша ағынының

төмендеуіне байланысты және бұл жағымсыз әсер ПБР/пуд жобасына қомақты инвестициялармен күшейе түсті. 2022 жылы бағаның өсуінен кейін шикі мұнай бағасы 2023-2024 жылдар аралығында тұрақты түрде төмендеді, ал жалпы роялти мен салықтар Тарихи деңгейге қайта оралды[2] . Шикі мұнай бағасы 2025 жылы төмендеу траекториясын жалғастыра беретіндіктен және 2026 жылға Мұқият болжам басым болғандықтан, мемлекеттік кірістер жақын арада баға конъюнктурасы тарапынан қолайсыз жағдайларға тап болады.

Дереккөз: ENERGY Insight & Analytics

Алайда, ПБР / ПУДТАН кейінгі ерте операциялық кезең теріс тосынсыйларсыз тұрақты көрсеткіштерді көрсетеді, бұл өндіріс көлемінің факторы шикі мұнай бағасының әсерінен асып түсуі мүмкін және ұзақ мерзімді перспективада жалпы роялти мен салықтардың таза негізде өсуін қамтамасыз етеді. Егер компания 2027 жылға қарай жылына шамамен 40 миллион тонна мұнай өндіру деңгейіне жете алса және мұнай бағасы барреліне 70-83 АҚШ доллары аралығында қалса, Үкіметтің үлесі шамамен 50% болуы мүмкін. Төмендегі кестеде ТШО-дан 2025-2033 жылдар аралығындағы болжамды түсімдер көрсетілген.

[2] ENERGY Insights & Analytics компаниясының "мұнай өндірудің салық жүктемесі-Құрмет тақтасы 2024" мақаласындағы Қазақстанның жетекші мұнай өндіруші компанияларының салық жүктемесіне және үлес салықтарына шолу

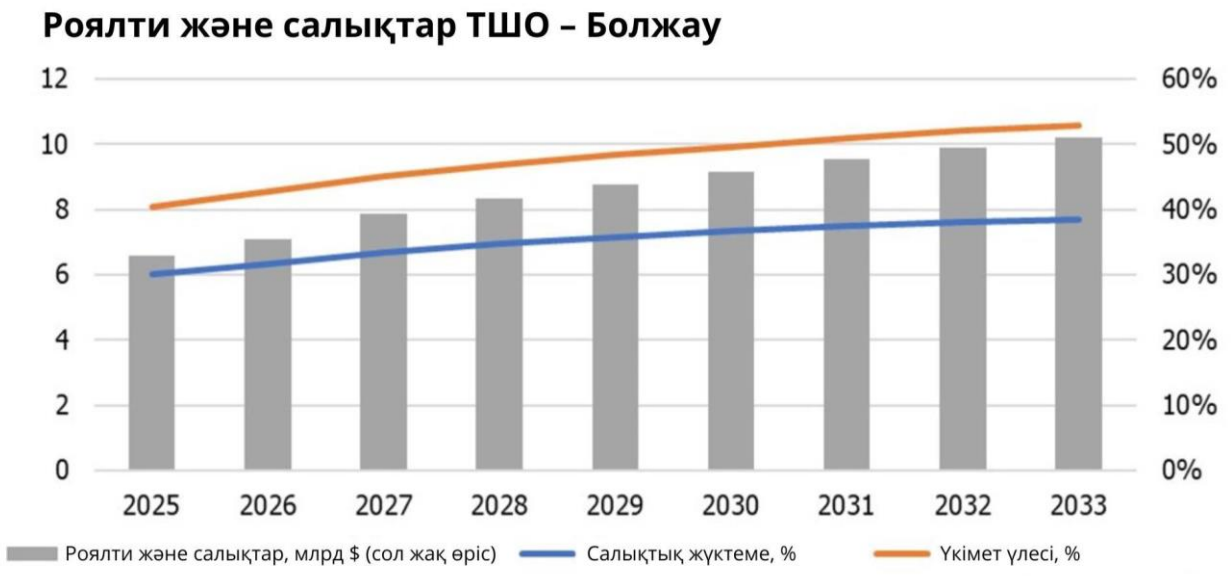

Дереккөз: ENERGY Insight & Analytics

Жоғарыда аталған болжамның көкжиегі 2033 жылы аяқталады, бұл ТШО-ның Теңіз кен орнына концессиясының аяқталуымен сәйкес келеді. Ағымдағы концессияның қолданылу мерзімі ішінде фискалдық режимге өзгерістер енгізілуі екіталай. Концессияның аяқталуына он жылдан аз уақыт қалды, бірақ бұл мәселе біздің еліміз үшін де, Қазмұнайгаз[3] [ҚМГ] қоса алғанда, ТШО инвесторлары үшін де маңызды болып табылады. 2025 жылдың үшінші тоқсанының нәтижелері бойынша Конференц-қоңырау ТШО-ның маңызы тек Қазақстан үшін ғана емес, сонымен қатар жобаның негізгі акционері Chevron-ның қаржылық табысы үшін де зор екенін анық көрсетеді[4] . Компанияның органикалық өсуінің негізгі драйвері және оның ақша ағындарын ұлғайту стратегиясының негізі бола отырып, ТШО көрсеткіштері Chevron-ның акционерлердің кірістілігін қамтамасыз ету және әлемдік энергетикалық нарықтағы бәсекелестік позицияларын қолдау қабілеті үшін өте маңызды болып қала береді. Концессияны ұзарту үшінші тоқсанның нәтижелері бойынша конференц-қоңырау кезінде Уолл-стрит сарапшыларының қызығушылығының басты тақырыбына айналды, бұл тек Қазақстан үшін ғана емес, сонымен қатар Chevron-ның ұзақ мерзімді стратегиялық жоспарлауы үшін де маңызды басымдық болып табылатынын атап өтті. Бас директор Шеврон Майк Уирттің соңғы айларда Президент Қасым-Жомарт Тоқаевпен бірнеше рет кездесуі бұл Шевронның жаһандық мұнай-газ конгломераты ретіндегі болашақ өсу стратегиясы үшін өте маңызды мәселе екенін көрсетеді.

[3] ҚазМұнайГаз Ұлттық компаниясы және оның Қазақстанның мұнай-газ саласындағы рөлі туралы ENERGY Insights & Analytics компаниясының "ҚазМұнайГаз және салыстырмалы (ұлттық) компаниялар: қызметінің ауқымы мен нәтижелері" мақаласында

[4] energy Insights & Analytics компаниясының "Энергетикалық прагматизм дәуіріндегі мегажобалар және тиімді баррельдер" мақаласында инвесторлардың "тиімді баррельдерді" табуға және инвестициялауға деген ұмтылысы туралы

ТШО туралы алдыңғы мақаламызда, егер ТШО қолданыстағы салық және құқықтық база шеңберінде емес, Қазақстанның жалпы салық режимі шеңберінде жұмыс істесе, Үкіметтің үлесі қалай өзгеретінін модельдедік. Бұл талдау баламалы фискалдық параметрлерде мемлекеттік кірісті едәуір ұлғайту әлеуетін көрсетті-бұл кеңейту туралы келіссөздерде ескерілетін талдау.

Тағы бір ірі американдық мұнай компаниясы ExxonMobil ТШО-да ұсынылғанын және Қашаған жобасында ірі инвестор ретінде әрекет ететінін атап өту өте маңызды. Үкімет жақында ExxonMobil-мен Қашаған мұнай кен орнын кеңейту туралы келіссөздерді қайта бастады-бұл бұрын 30 жыл ішінде әлемдегі ең ірі мұнай ашылуы деп жарияланған ауқымды Каспий жобасы. Бұл талқылаулар кен орнының игерілмеген Батыс учаскелерін игеруді қамтиды және ең бастысы, 2033 жылы аяқталатын Теңіз кен орнындағы ExxonMobil концессиясымен байланысты болуы мүмкін. Бұл заңдық белгісіздік аясында орын алуда, өйткені Қашаған инвесторлары соңғы жылдары Қазақстан үкіметі тарапынан миллиардтаған долларлық талаптарға тап болды. Мегажобалар төңірегіндегі құқықтық ортадағы өзгерістер Үкіметтің Тәуелсіздік алған сәттен бастап Қазақстанның эволюциясын көрсете отырып, осы жобалардан өз пайдасын кеңейтуге ұмтылу ықтималдығы жоғары екенін білдіреді.

ТШО инвесторлары үшін қосымша белгісіздік факторы АҚШ-тың ТШО-дағы 5% үлесіне ие ЛУКОЙЛ-ға қарсы соңғы санкцияларымен байланысты. Ресейлік мұнай алыбы осы санкцияларға байланысты өзінің барлық халықаралық активтерін сату жоспарын жариялады. ЛУКОЙЛ бастапқыда Gunvor Group (кейіннен АҚШ Қаржы министрлігі бұғаттаған мәміле) сияқты сатып алушыларды іздегенімен, оның ТШО-дағы үлесін сату үшін әртүрлі заңды конфигурациялар теориялық тұрғыдан мүмкін болып қала береді. Олар ЛУКОЙЛ да, Шеврон да үлестері бар ККК құбыры сияқты басқа аймақтық жобалардағы үлестерді қоса алғанда, қолданыстағы ТШО серіктестерімен активтермен алмасуды қамтуы мүмкін. Алайда, кез-келген осындай келісім санкцияларды сақтаудың күрделі тетіктерін ескеріп, басқа мүдделі тараптардан қажетті мақұлдауды алуы керек.

"Қазақстанның эволюциясы" деген сөзбен айтқанда, ел Кеңес Одағы ыдырағаннан кейінгі тәуелсіздіктің алғашқы жылдарымен салыстырғанда фискалдық және саяси тұрақтылық пен инвесторлар үшін болжамдылықта айтарлықтай жақсартуларға қол жеткізді. Ел қазір айтарлықтай төмендетілген саяси тәуекелдерді, жақсартылған реттеуші шеңберлерді және үлкен экономикалық тұрақтылықты ұсынады. Осы төмендетілген тәуекелдер мен белгісіздіктер кезінде ауқымды жобалар үшін 9 инвесторлардың кірістілігі қайта қаралған тәуекелдер мен сыйақылар балансының бөлігі ретінде қалыпты болуы мүмкін деп күтуге болады. Үкімет осы қолайлы инвестициялық климатты сақтау және одан әрі жақсарту үшін КІРІСТІ талап етеді, ал 2033 жылы концессияларды ұзарту елдің инвестициялық бағыт ретінде жетілуін көрсететін фискалдық жағдайларды қайта қараудың табиғи өтпелі кезеңін білдіреді.

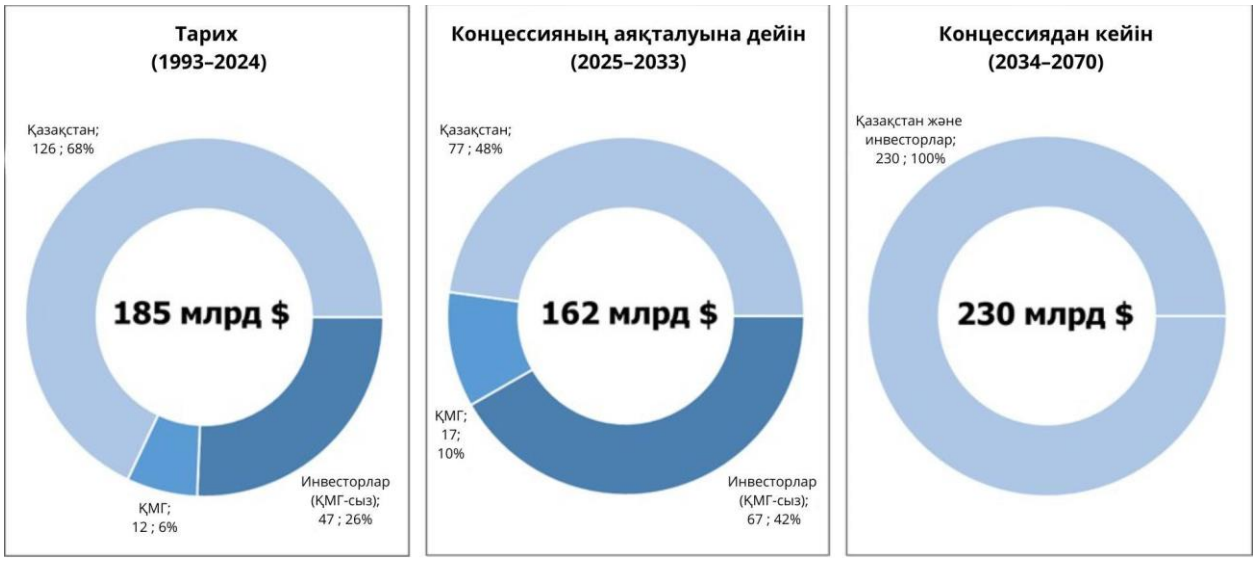

Дереккөз: Energy Insights & Analytics компаниясының Exia Аналитикалық платформасы

Қазақстан мен ТШО инвесторлары арасындағы 2033 жылдан кейін күшіне енетін жаңа концессия шарттарына қатысты келіссөздер болашаққа ондаған жылдарға созылатын терең экономикалық салдары бар ел үшін өмірлік маңызды стратегиялық басымдықты білдіреді. ПБР/пуд жобасы аяқталғаннан кейін орнықты операциялық көрсеткіштер жоғарыдағы дөңгелек диаграммаларда көрсетілгендей, алдыңғы кезеңдермен салыстырғанда Қазақстан үшін де, ҚМГ үшін де болашақ пайданы айтарлықтай арттыруға дайын. Сонымен қатар, жобаның табиғаты бойынша капиталды қажет ететінін есте ұстаған жөн және біздің модель 2070 жылға дейін күрделі шығындар мен жұмыстан шығару шығындары үшін жобаға шамамен 23 миллиард АҚШ доллары қажет болады деп болжайды. Өндіру қазір одан әрі оңтайландыру әлеуеті бар жобалық қуатта жүргізіліп жатқандықтан, Үкімет өзінің үлесін ұлғайту туралы келіссөздер жүргізетін кіріс базасы айтарлықтай кеңейіп, екі тарап та 10 ҰТА алатын үлкен торт жасады. ENERGY Insights & Analytics ТШО операцияларының инвестициялық әлеуетін (Net Present Value, NPV) 70,8 миллиард АҚШ долларына бағалайды[5] .

Қорытындылар

Теңіз жобасының болашағы Қазақстанның экономикалық және стратегиялық мүдделері үшін маңызды. Үкімет пен инвесторлардың мүдделерін теңгерімді түрде ескеретін жаңа келісімшарт туралы келіссөздер жүргізу арқылы Қазақстан Теңіз кен орнының алдағы онжылдықтарда елдің экономикалық өсуі мен дамуына ықпал етуін жалғастыратынына кепілдік бере алады.

[5] ENERGY Insights & Analytics компаниясының "Қазақстанның мұнай өндірудің инвестициялық әлеуеті – 2025 жылғы бағалау" мақаласындағы upstream секторының инвестициялық әлеуетін бағалау (Қазақстанның негізгі мұнай өндіруші компанияларының NPV сомасы)

Геосаяси контекст тағы бір маңызды факторды қосады. Президент Трамп әкімшілігінің Америка Құрама Штаттарындағы билікке оралуы концессияны ұзарту туралы пікірталастар үшін қолайлы негіз құруы мүмкін. Әкімшілік американдық мұнай алпауыттарының халықаралық операцияларын тарихи түрде қолдады.

Chevron да, ExxonMobil де Қазақстанның флагмандық мұнай жобаларында Елеулі үлестерге ие болғандықтан, бұл келіссөздер Вашингтон мен Астана арасындағы екіжақты стратегиялық қызығушылық мәселесі болуы мүмкін. Теңіз және Қашаған концессияларын ұзарту арасындағы әлеуетті байланыс та маңызды болып табылады, бұл келіссөздер неғұрлым кең пакеттік мәміленің бөлігі ретінде қарастырылуы мүмкін деген болжам жасайды. Мұндай тәсіл ұзақ мерзімді инвестициялар мен сараптаманы тарту үшін қажетті инвестициялық ахуалды сақтай отырып, Қазақстанның кірістерді ұлғайтуға деген ұмтылысын ескеретін өзара тиімді жағдайларды құрылымдау үшін икемділікті қамтамасыз ете алады.

"ЭНЕРГИЯ" талдау орталығы

"ЭНЕРГИЯ "талдау орталығы" ЖШС (ENERGY Insight & Analytics) KAZENERGY Қауымдастығы мен AppStream IT-компаниясының бірлескен кәсіпорны болып табылады. Компания шешім қабылдаушыларға нарықтың жетекші ойыншылары туралы егжей-тегжейлі ақпаратпен неғұрлым маңызды салалық көрсеткіштерді талдауға және болжауға мүмкіндік бере отырып, Қазақстанның мұнай, газ және электр энергетикасы салалары үшін деректердің, Талдамалық ақпараттың және ұсынымдардың басым көзі болуға ұмтылады. Energy Insight & Analytics қызметі дәйекті кезеңдері бар аналитиканың бүкіл циклін қамтиды: сипаттамалық, диагностикалық, болжамдық және рецептивті аналитика.

Energy Insight & Analytics - тің негізгі құралы мен өнімі-бұл жеке даму бағдарламалық жасақтамасы-белгілі бір пайдалану жағдайлары үшін деректерді анықтауға, оқшаулауға, пішімдеуге және тиімді ұсынуға арналған Exia Аналитикалық платформасы.

Дисклеймер / Жауапкершілікті шектеу

Бұл құжат тек танысу мақсатында пайдалануға арналған. Онда берілген ақпарат қандай да бір бағалы қағаздарды сатып алуға, өтеуге дейін ұстап қалуға немесе сатуға немесе қандай да бір инвестициялық шешімдер қабылдауға ұсыныс болып табылмайды және қандай да бір әрекетке шақыру болып табылмайды.

Осы құжатқа енгізілген болжамды болашақ нәтижелерге қатысты кез келген мәлімдеме, бағалау немесе болжам дәл болмауы мүмкін, сондықтан болашақ нәтижелерге қатысты міндеттеме немесе куәлік ретінде сенуге болмайды. "ЭНЕРГИЯ "талдау орталығы" ЖШС (бұдан әрі - ENERGY Insights & Analytics) алушы немесе өзге тұлға осы құжатты немесе оның бір бөлігін пайдалану немесе қате пайдалану

нәтижесінде туындаған кез келген түрдегі залал немесе залал үшін алушыға немесе кез келген басқа тұлғаға қатысты қандай да бір міндеттемелерді немесе жауапкершілікті өзіне қабылдамайды; алушының немесе өзге тұлғаның осы құжатты немесе оның бір бөлігін пайдалануы немесе қате пайдалануы нәтижесінде туындаған залал немесе залал үшін өзіне болашақта құжатты немесе оның бір бөлігін жаңарту бойынша немесе құжаттағы немесе оның бір бөлігіндегі анықталуы мүмкін дәлсіздіктер туралы кез келген адамды нақтылау немесе хабардар ету бойынша қандай да бір міндеттемелерді өзіне алмайды.

Energy Insights & Analytics материалдары инвестициялық және өзге де бизнес-шешімдер қабылдау кезінде пайдаланушының, оның менеджментінің, қызметкерлерінің, консультанттарының және (немесе) клиенттерінің білімін, пайымдауын және тәжірибесін алмастыра алмайды. ENERGY Insights & Analytics компанияның пікірі бойынша сенімді ақпарат көздерінен ақпарат алады, бірақ ENERGY Insights & Analytics ақпараттың дұрыстығына жауап бермейді, яғни ұсынылған деректерге сыртқы аудит немесе өзге де арнайы тексеру жүргізбейді және олардың дәлдігі мен толықтығы үшін жауап бермейді.

Байланыс

www.exia.kz
info@exia.kz
https://www.linkedin.com/company/energy-insight/
Қазақстан, Астана қаласы, Д. Қонаев көшесі, 10